

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2021-2027 s výhledem do roku 2030

Studijní a vědecká knihovna Kladno

12. 4. 2021

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz

Odhadujeme, co bude za 10 let

Jak připravit knihovnu na budoucnost?

Otázky

Svět, život i lidé se rychle proměňují

Musí se proměňovat i knihovny

Náš svět je křehký

- Bude stačit to, jak vypadá a co poskytuje moje knihovna dnes?
- Změní se moje knihovna v příštích 10 letech?
- Jaká bude moje knihovna za 10 let?
- Co se změní v mé knihovně za 10 let?
- Co musím udělat, aby se knihovna změnila?

Co ovlivňuje knihovny?

Co se mění a co zůstává

Současný bonmot:

Jedinou jistotou v této nejisté době je, že není jisté nic, a že **vše se proměňuje**

Co zůstává:

- Lidé se musí učit číst, čtení není vrozená dovednost
- Lidé budou číst knihy
- Lidé budou číst knihy v různých formátech
- Světy tištěných, elektronických a zvukových knih nebudou nikdy totožné
- Vzdělaní lidé čtou knihy
- Vnímání tištěných, digitálních a zvukových textů má své rozdíly
- Společnost bude podporovat všechny úrovně vzdělávání
- Společnost bude podporovat celoživotní a občanské vzdělávání
- Budou existovat instituce, které budou podporovat čtenářskou gramotnost
- Budou existovat instituce, které budou zajišťovat přístup ke knihám v různých formátech
- Vedle školského systému budou působit další typy vzdělávacích institucí
- Lidé se budou chtít setkávat v příjemném prostředí fyzicky existujících objektů
-

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2021-2027 s výhledem do roku 2030

- Příprava obsahu Koncepce: ÚKR + experti
- Srpen 2020 – schváleno vládou
- Implementace Koncepce – 8 klíčových oblastí

Co obsahuje Konceptce?

- **A. Analytická část**
 - PEST analýza
 - *Politické faktory*
 - *Ekonomické faktory*
 - *Společenské faktory*
 - *Technologické faktory*
 - Sektorová (vnitřní) analýza
 - *Zaměstnanci*
 - *Knihovní fondy*
 - *Technologie*
 - *Prostory knihoven*
 - *Procesy, řízení*
 - *Marketing a komunikace*
 - SWOT analýza
- **B. Strategická část**
 - **I. Knihovny jako pilíře demokracie a přirozená centra komunit – *Tomáš Kubíček***
 - **II. Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce – *Tomáš Řehák***
 - **III. Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství – *Tomáš Foltýn***
 - Vize 2030
 - Teze
 - Strategické cíle
 - **IV. Souhrn strategických cílů a indikátory úspěšné realizace**
- **C. Implementace Konceptce**

Implementace – 8 klíčových oblastí

I. Informační a výpůjční služby knihoven, včetně CPK, MVS,...

(Ivo Kareš, Petr Žabička, Helena Bouzková, Bohdan Roule, Martin Svoboda, Věra Svobodová, Tomáš Jandera, Petra Kukač, Zdenko Vozár, Jan Kaňka, Jaroslava Štěrbová)

III. Digitální fondy a data

(Martin Lhoták, Petr Žabička, Petr Kukač, Zdenko Vozár, Tomáš Foltýn, Martin Souček)

- Dlouhodobé uchování digitálních dat
- Digitalizace

II. Akce a programy

(Libuše Nivnická, Pavlína Mazáčová, Gábina Jarkulišová, Katka Janošková, Ondřej Hudeček, Jana Linhartová, Martina Wolná, Miroslava Sabelová, zástupce AKVŠ, zástupce za muzejní knihovny)

- Výuka a vzdělávací programy
- Celoživotní vzdělávání
- Spolupráce se školami
- Kulturní aktivity
- Zapojení komunit a participace veřejnosti...

IV. Fyzické fondy, jejich správa a ochrana

(Tomáš Foltýn, Štěpánka Běhalová, Sárka Kašpárková, Hanuš Hemola)

Implementace – 8 klíčových oblastí

V. Stavby a rekonstrukce knihoven

(Tomáš Kubíček, Martin Svoboda, Lenka Dostálová, Vít Richter, Líbuše Nivnická, Jan Stejskal, Eliška Bartošová, Hanuš Hemola)

VI. Management, marketing, komunikace

(Tomáš Řehák, Hanka Landová, Líba Nivnická, Lenka Hanzlíková, Martina Košanová, Kateřina Šimová, Martina Šmídtová, Irena Maňáková)

VII. Personalistika, vzdělávání a rozvoj zaměstnanců (především v knihovnických profesích)

(Roman Giebisch, Pavlína Mazáčová, Eva Svobodová, Adéla Dilhofová, Marie Šedá, Miroslava Šabelová, Zdeňka Andree, zástupce MKP, zástupce UISK, zástupce Opava)

VIII. Síť a spolupráce knihoven, legislativa, dotace (též RF)

(Vít Richter, Radka Kodetová, Martin Sekera, Magda Vecková, Ondřej Lachnit, Eliška Bartošová, Blanka Skučková, Štěpánka Běhalová, Monika Kratochvílová)

K čemu je koncepce užitečná?

- **Příprava vlastní koncepce knihovny, vlastní představy budoucnosti své knihovny**
- Vládní materiál – možnost odkazovat na priority
- Společné povědomí o trendech a prioritách
- Abychom si rozuměli - vymezení prostoru pro spolupráci
- Kam směřujeme
 - stanovení základních směrů rozvoje
 - co je důležité
 - jaké máme příležitosti
 - čeho se máme obávat
- Dotační programy – financování a priority

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

3 PILÍŘE

**Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta
2021-2027 s výhledem do r. 2030**

10 NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH CÍLŮ PRO VEŘEJNÉ KNIHOVNY

1. Aktivně reagovat na potřeby uživatelů

2. Zahrnout rozvoj knihoven do strategických materiálů obcí

3. Rozvoj knihoven jako vzdělávacích, komunitních center

4. Zajistit v knihovnářích odpovídající prostorové, technologické a materiální zázemí komunitních aktivit

5. Rozvíjet kompetence knihovníků pro zajištění komunitních funkcí knihoven.

6. Zajišťovat rovný přístup k informacím a zdrojům a dostupnost služeb knihoven

7. Poskytovat kvalitní vzdělávací akce pro své cílové skupiny

8. Spolupracovat s relevantními školami v obsluhovaných lokalitách

9. Podporovat regionální identitu

10. Vybavovat knihovny nejnovějšími technologiemi, umožnit uživatelům přístup k informacím

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

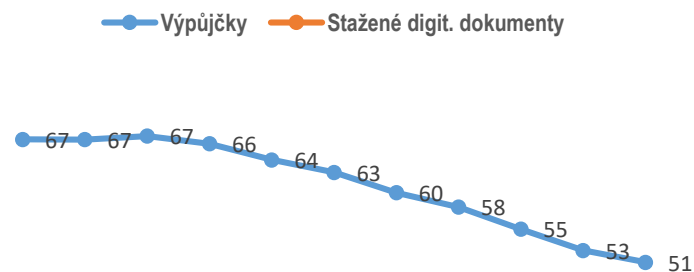
3 CESTY

**Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta
2021-2027 s výhledem do r. 2030**

Základní trendy využívání a služeb veřejných knihoven

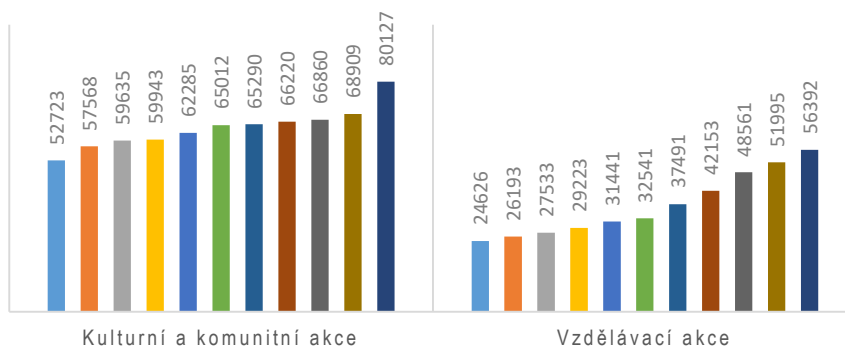
Veřejné knihovny 2009 - 2019

2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019

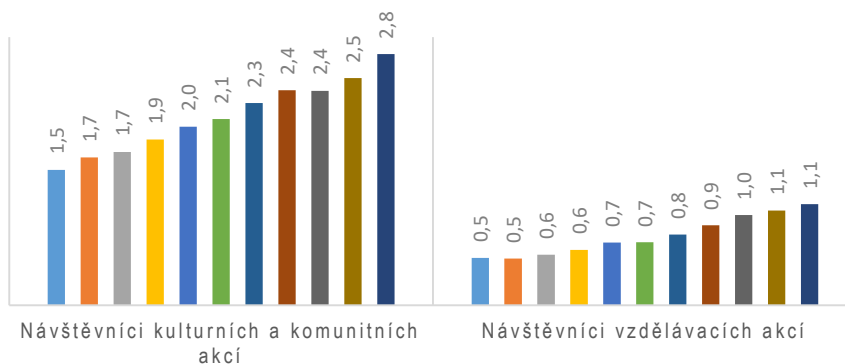
Počet kulturních, komunitních a vzdělávacích akcí

■ r.2009 ■ r.2010 ■ r.2011 ■ r.2012 ■ r.2013 ■ r.2014 ■ r.2015 ■ r.2016 ■ r.2017 ■ r.2018 ■ r.2019

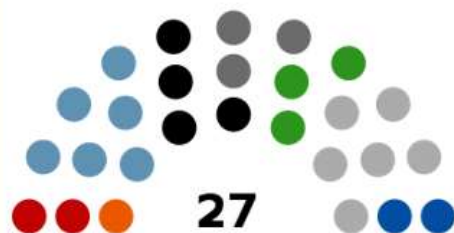
Návštěvníci kulturních, komunitních a vzdělávacích akcí

■ r.2009 ■ r.2010 ■ r.2011 ■ r.2012 ■ r.2013 ■ r.2014 ■ r.2015 ■ r.2016 ■ r.2017 ■ r.2018 ■ r.2019

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

3 PODMÍNKY

Zastupitelstvo

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta
2021-2027 s výhledem do r. 2030

Podpora výstavby knihoven z ESF

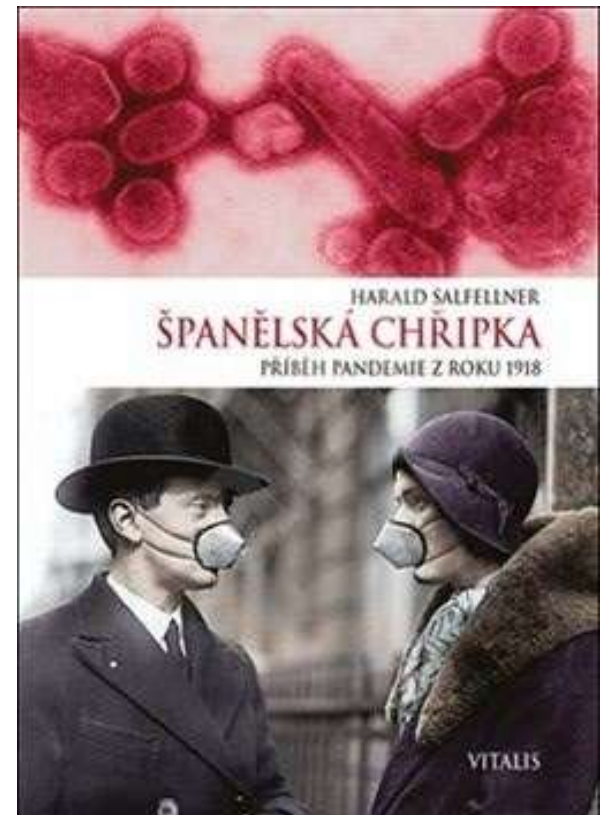
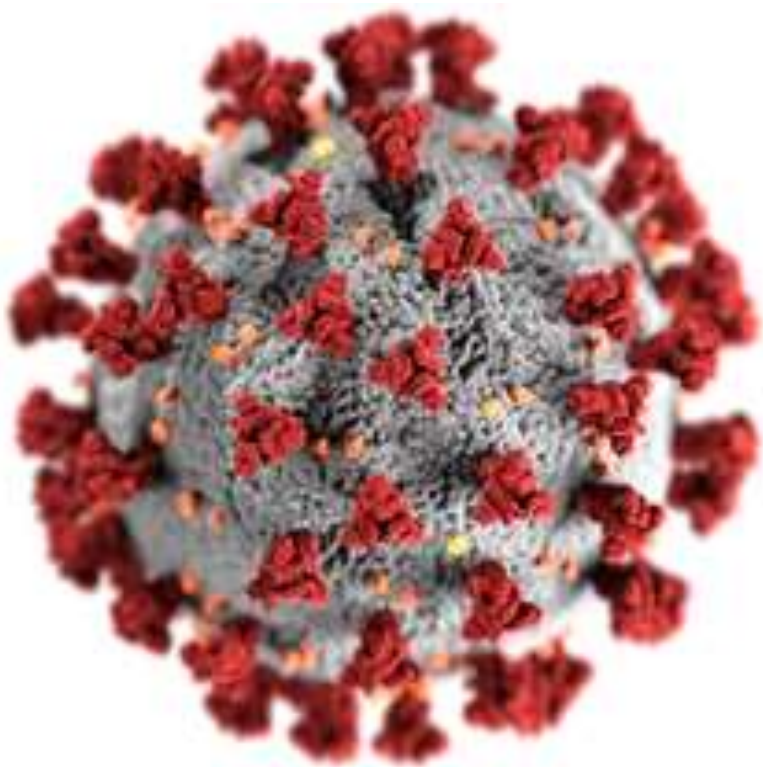
- IROP 2 – Integrovaný regionální operační program
 - Výstavba knihoven s **regionálními funkcemi** a knihoven se specializovaným knihovním fondem **(knihovny v městech nad 10 000 obyvatel???)**
 - Profesionální knihovny – součást strategie MAS
- Program obnovy venkova – malé obecní knihovny
- **Nový dotační program Ministerstva kultury???**

Připravovat projekty !

Knihovny jsou pilíře vzdělané, demokratické a kulturní společnosti

Náš svět je křehký

Jak COVID ovlivní činnosti knihoven?

Vzdělávací, komunitní funkce

- Proměna vzdělávání – podpora distančního vzdělávání
- **Distanční formy výuky**, nabídka IT, sociální funkce knihovny
- Změny spolupráce se školami – knihovnice chodí do škol

Rozvoj služeb v digitálním prostředí

- Proměna společnosti, **orientace na online služby**
- Vzdálený přístup ke knihovním službám
- Technické vybavení knihoven – vzdálená komunikace
- **Centralizace digitálních služeb knihoven**

Tradiční výpůjční služby

- **Samoobslužné zařízení pro výpůjční služby**
- Nabídka a formy doručování fyzických dokumentů

Pracovníci

- **Změny pracovníků knihoven** – myšlení, chování, odstranění obav, změna organizace práce v knihovně
- **Schopnost využívat vzdálenou komunikace, videokonference**
- Nové profese – filmař, střihač

Prostory a vybavení knihoven

- Roste význam fyzického prostoru knihoven?
- Větší prostory, rozestupy

Odpovězte si na otázky:

- Jak se změní moje knihovna v příštích 10 letech?
- Co pro to musím udělat?

- Připravte si svou představu budoucnosti knihovny
- Přesvědčte svého zřizovatele

Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2021-2027 s výhledem do roku 2030

Studijní a vědecká knihovna Kladno

12. 4. 2021

Vít Richter

Národní knihovna ČR

vit.richter@nkp.cz